

Datum
2018-08-31

Regeringskansliets dnr
Fi/2018/00966/K

Länsstyrelsens beteckning
101-12802-2018

Regeringskansliet
Finansdepartementet
fi.remissvar@regeringskansliet.se
fi.ofa.k.remissvar@regeringskansliet.se

Yttrande avseende Indelningskommitténs slutbetänkande Myndighetsgemensam indelning – samverkan på regional nivå (SOU 2018:10) dnr Fi/2018/00966/K

Länsstyrelsen i Stockholms län har på ett övergripande plan inget att invända mot införandet av en myndighetsgemensam indelning på regional nivå och välkomnar särskilt ambitionen att säkerställa en väl fungerande samverkan och samordning av staten på regional nivå. Länsstyrelsen i Stockholm delar den av flera länsstyrelser framförda uppfattningen att en ändrad regional indelning av berörda myndigheter inte kommer att få någon direkt påverkan på länsstyrelsernas samverkansarbete. Samtidigt delar Länsstyrelsen kommitténs uppfattning att förslaget inte är helt oproblematiskt och att samverkan inte uppstår av sig själv, varför myndigheten vill framföra nedanstående synpunkter.

3. Myndighetsgemensam indelning

Länsstyrelsen vill understryka att även om förslagens mål är väl fungerande samverkan och samordning så är det inte givet att detta blir utfallet. Utöver en funktionell regional indelning bör alla myndigheter som förväntas delta i samordningen ha det inskrivet i sin myndighetsinstruktion, vilket Länsstyrelsen framfört i tidigare yttranden till Indelningskommittén.¹ Det samma gäller myndighetens varningar för övertro på regional likformighet och vikten av att även innehållet reds ut.² Det är samordningens innehåll och funktion samt roll- och ansvarsfördelning som har den avgörande betydelsen för att en väl fungerande samverkan och samordning ska realiseras. Mot denna bakgrund ser Länsstyrelsen vissa risker med kommitténs förslag.

Om en myndighet till följd av en mindre lämplig regional indelning får sämre förutsättningar för att bedriva sin verksamhet kommer detta sannolikt att påverka länsstyrelsens samordning med myndigheten, vilket i förlängningen även kan påverka länsstyrelsens arbete för att de nationella målen ska få genomslag i länet.

¹ Länsstyrelsen i Stockholms län, 2017-11-01, Yttrande avseende departementspromemorian Länsstyrelsens samordningsuppdrag, beteckning 106-41721-2017.

² Länsstyrelsen i Stockholms län, 2016-10-03, Yttrande över delbetänkandet Regional indelning – tre nya län (SOU 2016:48), beteckning 101-27377-2016.

Datum

2018-08-31

Länsstyrelsens beteckning

101-12802-2018

Länsstyrelsen i Stockholms län är en regional myndighet men har i sin egenskap av huvudstadsregion ett särskilt ansvar. Avvägningar som Länsstyrelsen har mandat att göra påverkar på olika sätt centrala myndigheter och nationella funktioner. I flera avseenden, t.ex. i relationer med Säkerhetspolisen, hanteras idag frågor som rör Stockholms län av huvudkontoret inom myndigheten. Inom försvarsmakten bedrivs totalförsvarsplanering som påverkar Stockholms län, både av de centrala staberna vid högkvarteret och av den regionala staben vid militärregionen. För Länsstyrelsen är det naturligt att inom vissa områden hanteras som en aktör med nationell betydelse, men för att Länsstyrelsens roll som samordnande myndighet ska fungera behöver den nationella och regionala nivån inom en myndighet tydligt kommunicera vilken part Länsstyrelsen i Stockholms län ska samverka med i olika frågor.

3.4.3 Följder av samordnad indelning för länsstyrelsens samordningsuppdrag

Kommittén understryker vikten av att det i samtliga frågor finns en utpekad myndighet med ett särskilt uppdrag att samordna andra myndigheter inom det myndighetsgemensamma området, men att det inte faller inom kommitténs uppdrag att föreslå sådana. Länsstyrelsen i Stockholms län instämmer i att detta är en viktig förutsättning. Kommittén nämner två möjligheter; en länsstyrelse i varje geografiskt område respektive en sektorsmyndighet per sakområde och geografiskt område. Länsstyrelsen i Stockholms län skulle välkomna uppdrag att samordna myndigheter men vill även framföra att oavsett val av ansvarig samordnare kommer det att påverka länsstyrelsernas samordning med varandra.

Om en länsstyrelse ska få ett överordnat ansvar att samordna andra länsstyrelser innebär det förändringar i länsstyrelsernas inbördes struktur som egna myndigheter. En sådan förändring måste föregås av en noggrann utredning. Det finns en avgörande principiell skillnad i om samordningen innebär att länsstyrelser samverkar och efter dialog var för sig fattar egna beslut - eller om det skulle innebära att en länsstyrelse skulle ges mandat att överpröva en annan länsstyrelses beslut, alternativt fatta ett eget beslut för samtliga län i det geografiska området. Det är viktigt att i sådana fall klara ut vilka frågor som behöver beslutas på områdesnivå (flera län) och vilka frågor som kan beslutas inom respektive län.

Följder specifikt för områdena totalförsvar och geografiskt områdesansvar

Länsstyrelserna är högsta civila totalförsvarsmyndighet i respektive län och ansvarar vid höjd beredskap bland annat för att samordna de civila försvarsåtgärderna. För frågor om totalförsvar och det geografiska områdesansvaret är det inte någon självklarhet att en länsstyrelse alltid kan företräda en annan länsstyrelse inom ramen för en regional myndighetsgemensam samverkan. Kommittén hänvisar till Försvarsberedningens förslag att en landshövding i respektive civilområde, där flera län ingår, ska utses till civilbefälhavare och hålla samman beredskapsplaneringen för det civila försvaret.

Datum

2018-08-31

Länsstyrelsens beteckning

101-12802-2018

Sommarns skogsbränder är ett aktuellt exempel på vikten av väl fungerande krisberedskap som är uppbyggd i tre nivåer: lokal, regional och central – men även på vikten av god samverkan mellan olika länsstyrelser. Erfarenheter från hantering av tidigare samhällsstörningar har legat till grund för dagens väl fungerande samverkanssystem. En förutsättning för länsstyrelsernas hantering av skogsbränderna har varit förmågan att stödja varandra. Exempelvis har den gemensamma metoden för personalförsörjning av länsstyrelsernas krisledningsorganisationer ökat länsstyrelsernas förmåga att hantera allvarliga samhällsstörningar.

Länsstyrelsen i Stockholms län instämmer i att det finns flera fördelar med att samordna den geografiska områdesindelningen för militärt och civilt försvar. Länsstyrelsen har tydligt mandat inom det civila försvaret vid höjd beredskap och det finns klara effektivitetsvinster i att samordna detta med det militära försvarets geografi. En samlad tydlig styrning på områdesnivå behöver inte vara negativt för beslut på länsnivå. En stark länsvis regional förankring och ett nära samarbete med kommuner inom länet kommer att vara nödvändigt även efter ett eventuellt förstärkt samordningsmandat på områdesnivå, men kopplingen till den militära geografin blir starkare.

Även med områdesindelningen Stockholm-Gotland kvarstår Stockholms läns särställning som huvudstadslän och status som militärstrategiskt särskilt viktigt. Samtidigt som även Gotlands län är utpekad som ett militärstrategiskt prioriterat område. Länsstyrelsen i Stockholms län har löpande samverkan både med militärregionen och med Försvarsmaktens högkvarter. Länsstyrelsen anser att den förslagna indelningen Stockholm-Gotland i detta sammanhang är en lämplig områdesindelning.

Övriga synpunkter på avsnitt 3

Förslaget att Stockholms och Gotlands län utgör ett av de geografiska områdena innebär inte någon större förändring i förhållande till hur dagens samordningsuppdrag hanteras. Samtidigt finns omfattande samverkan och utbyten mellan Stockholms län och andra län och områden, där den funktionella regionen Stockholm-Uppsala är särskilt viktig. Det är angeläget att den funktionella regionen Stockholm-Uppsala inte påverkas negativt som en konsekvens av de nya geografiska områdena.

7. Finansiering av förvaltningsutgifter för det regionala utvecklingsansvaret

Länsstyrelsen har inga synpunkter på kommitténs förslag om att frigöra de medel som idag finansierar förvaltningsutgifterna för det regionala utvecklingsansvaret. Det är dock under förutsättning att förslagen i Ett enhetligt regionalt utvecklingsansvar (Ds 2017:61) genomförs, förslag som Länsstyrelsen har avstyrkt (dnr 101-51582-2017).

Datum

2018-08-31

Länsstyrelsens beteckning

101-12802-2018

Beslut i detta ärende har fattats och godkänts digitalt av länsöverdirektör Johan von Sydow. I den slutliga handläggningen av ärendet har även tillväxtdirektör Karina Uddén samt Gunhild Graseman, föredragande, deltagit.